

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 95/12 i 41/16), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 96/13 i i 89/16) i člana 12. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 103/08), izdajem

IZVJEŠTAJ O PREGLEDU GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2015. GODINU STRANKE DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI

Broj: 03-07-6-343/16
Sarajevo, 25. 07. 2017. godine

SADRŽAJ

MIŠLJENJE REVIZORA	3
1. UVOD	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE	4
3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA	5
Predmet pregleda i kontrole.....	5
Cilj pregleda i kontrole	5
Obim pregleda i kontrole	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE	5
5. NALAZI I PREPORUKE	5
5.1. NALAZI.....	5
5.2. PREPORUKE	9

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Stranke demokratske aktivnosti za 2015. godinu.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Pregled smo obavili u skladu sa revizijskim standardima primjenjivim na angažmanu u pregledu. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i izvršimo pregled da bi dobili umjerenu pouzdanost da stranka nije značajno kršila odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregled je ograničen na kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke i primjenu analitičkih procedura na podacima iz finansijskog izvještaja, pa prema tome ne obezbjeđuju pouzdanost koja bi se dobila izvršenom revizijom u prostorijama stranke.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2015. godinu, utvrđeno je da je Stranka demokratske aktivnosti prekršila odredbe člana 4. stav (1), člana 5. stav (4), člana 6. stav (2), člana 8. stav (1), člana 11. i člana 12. Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Na osnovu našeg pregleda, odnosno kontrole finansijskog izvještaja, osim gornje napomene, nismo zapazili ništa značajno što bi ukazalo na nedostatke u finansijskom izvještaju ili na finansiranje ove političke stranke suprotno odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Stranke demokratske aktivnosti za 2015. godinu.

Pregled i kontrola finansijskog izvještaja su provedeni u skladu sa članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da nije obavljena revizija u prostorijama političke stranke, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja Stranka demokratske aktivnosti se finansirala iz sljedećih izvora:

R/B	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	36.036,10	12,20
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	259.290,82	87,80
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
9.	Ostali prihodi	6,73	0,00
I	Ukupni prihodi (1-9)	295.333,65	100,00
II	Kreditno zaduženje kod banaka	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	295.333,65	100,00

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala rashode u ukupnom iznosu od 244.729,30 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke je Stranka demokratske aktivnosti. Skraćeni naziv stranke je A-SDA.

Stranka demokratske aktivnosti je registrovana kod Općinskog suda u Bihaću, Rješenjem broj: 017-0-RegPo-08-000002 od 08.02.2008. godine.

Sjedište stanke je u Cazinu, Cazinskih brigada bb.

Lice ovlašteno za zastupanje Stranke demokratske aktivnosti je Nermin Ogršević, predsjednik stranke.

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2015. godinu je Dr. sc Muhamed Alić.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2015. godinu, organizacionu strukturu Stranke demokratske aktivnosti čine:

- Centrala A-SDA u Cazinu,
- Centrala A-SDA u Tuzli,
- dva kantonalna odbora (Kantonalni odbor A-SDA Unsko-sanskog kantona i Kantonalni odbor A-SDA Zeničko-dobojskog kantona) i
- 26 općinskih odbora.

3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Predmet pregleda i kontrole je godišnji finansijski izvještaj Stranke demokratske aktivnosti za 2015. godinu.

Cilj pregleda i kontrole je da revizor na bazi finansijskog izvještaja pokuša da ustanovi da li je politička stranka u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka. Ukoliko revizor na bazi kontrole finansijskog izvještaja utvrdi određena kršenja zakona, ocjenjuje da li je potrebno izvršiti reviziju u prostorijama stranke da bi mogao izraziti mišljenje o tome da li se stranka finansirala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.

Obim pregleda i kontrole finansijskih izvještaja Stranke demokratske aktivnosti obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava, sa posebnim naglaskom na priloge fizičkih lica i prihode iz budžeta.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju je izvršila pregled, kontrolu i reviziju finansijskih izvještaja Stranke demokratske aktivnosti u periodu od 2008. do 2014. godine, nakon kojih su izdati izvještaji o pregledu i reviziji sa mišljenjem revizora, nalazima i preporukama revizije.

Nakon izvršenog pregleda finansijskog izvještaja za 2014. godinu, izdat je izvještaj o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima i preporukama stranci: da vodi evidencije o primljenim priložima, da vodi tačne evidencije o svojim rahodima i obavezama i da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2015. godinu, utvrđeno je da Stranka demokratske aktivnosti nije ispoštovala date preporuke.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1. NALAZI

a) Stranka demokratske aktivnosti je prekršila odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka¹.

Programom utroška sredstava za 2015. godinu Stranka demokratske aktivnosti je predvidjela izdatke za obaveze iz prethodnog perioda u iznosu od 5.700,00 KM.

Uvidom u poslovne knjige i finansijsku dokumentaciju stranke, utvrđene su isplate sredstva od strane Kantonalnog odbor A-SDA Unsko-sanskog kantona Kemal Isakoviću na, ime zakupnine iz prethodnog perioda za poslovni prostor u Bihaću, u iznosu od 18.600,00 KM, iako u poslovnim knjigama stranke i finansijskim izvještajima takva obaveza nije bila iskazana, niti je predviđena programom utroška sredstava.

Kantonalni odbor A-SDA Unsko-sanskog kantona je pored mjesečne zakupnine za 2015. godinu u iznosu od 1.000,00 KM, u skladu sa ugovorom o zakupu, Kemal Isakoviću dodatno isplaćivao mjesečne iznose od 1.500,00 KM, navodeći da je to zakupnina za 2013. i 2014. godinu.

¹ U skladu sa odredbom člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, stranka finansijska sredstva iz člana 3. stav (1) ovog zakona može koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom.

Politička stranka je u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju, koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, ukupne isplate u iznosu od 30.600,00 KM evidentirala kao zakupninu poslovnog prostora za 2015. godinu, bez obzira na činjenicu da zakupnina poslovnog prostora, površine 73 m² u 2015. godini iznosi 12.000,00 KM.²

U finansijskim izvještajima za 2013. i 2014. godinu Stranka demokratske aktivnosti je iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora Kantonalnog odbor A-SDA Unsko-sanskog kantona, u 2013. godini 8.990,00 KM i 12.950,00 KM u 2014. godini, ali obavezu prema Kemalu Isakoviću, za neplaćenu zakupninu, nije iskazana niti u jednom od pomenutih izvještaja.

b) Politička stranka nije u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju evidentirala nenovčanu donaciju po osnovu besplatnog korištenja poslovnog prostora Općine Bosanska Krupa.

Općina Bosanska Krupa je u aktu, broj: 07-14-4501/16. od 16.06.2016. godine navela da je Općinskom odboru Stranke demokratske aktivnosti dodijelila dvije kancelarije na korištenje bez naknade.

Politička stranka je korištenjem poslovnih prostorija bez plaćanja zakupnine ostvarila nenovčanu donaciju, koju je u skladu sa članom 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka³ bila obavezna evidentirati u poslovnim knjigama i prijaviti u godišnjem finansijskom izvještaju koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

c) Politička stranka nije postupila u skladu sa odredbama člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.⁴

Stranka demokratske aktivnosti je ostvarila priloge fizičkih lica u iznosu od 36.036,10 KM. Na transakcijski račun centrale stranke uplaćeni su prilozi u iznosu od 21.182,26 KM, dok je dio priloga, u iznosu od 14.853,84 KM, suprotno odredbi člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, uplaćen na transakcijske račune nižih organizacionih dijelova stranke.

d) Stranka demokratske aktivnosti je, suprotno odredbi člana 8. stav (1) tačka g) Zakona o finansiranju političkih stranaka, ostvarila zabranjenu donaciju od udruženja građana koje je finansirano javnim sredstvima.

Prema podacima koje je, aktom broj: 05-02-1665/16 od 10.06.2016. godine dostavila Općina Ključ, poslovni prostor zgrade Doma kulture Općina je dodijelila na korištenje Udruženju građana „Ključki biseri“ iz Ključa. Ovo udruženje građana je Općinskom odboru Stranke demokratske aktivnosti u Ključu dio prostora, površine 18,60 m², dodijelilo na korištenje bez naknade.

e) Politička stranka je prekršila odredbe člana 11. i člana 12. stav (1) i (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka⁵.

Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, utvrđeno je da Stranka demokratske aktivnosti nije, u skladu sa računovodstvenim propisima i odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, uspostavila, potpune i tačne evidencije o prihodima i rashodima, obavezama stranke na dan 31.12.2015. godine i stanju novčanih sredstava,

² Ugovorom o zakupu poslovnog prostora, koji je Kantonalni odbor A-SDA Unsko-sanskog kantona 23.12.2014. godine zaključio sa Kemalom Isakovićem, te isti ovjerio kod Notara 15.01.2015. godine, OPU-OV broj:335/15, utvrđena je zakupnina za 2015. godinu u iznosu od 1.000,00 KM mjesečno.

³ Političke stranke dužne su da vode evidenciju o prijemu dobrovoljnih priloga, te izdavati potvrde o njihovom prijemu.

⁴ Dobrovoljni prilozi u novcu uplaćuju se na transakcijski račun centrale političke stranke.

⁵ Zakon o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 95/12)

čime je prekršila odredbe člana 11. i člana 12. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka. Finansijski izvještaj, koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, stranka nije popunila u skladu sa članom 12. stav (3) ovog Zakona i Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

- (1) Politička stranka je u finansijskom izvještaju prijavila dva transakcijska računa, koja su ugašena, te po istima iskazala stanje sredstva na dan 31.12.2015. godine.
 - Transakcijski račun kod NLB Banke dd Tuzla, broj:1325002009063032 ugašen je 14.01.2014. godine, a stranka je po istom iskazala stanje sredstva na dan 31.12.2015. godine u iznosu od 868,19 KM.
 - Transakcijski račun kod Šparkasse banke dd BiH, broj:1995100057676259 ugašen je 14.10.2015. godine, a stranka je po istom iskazala stanje sredstva na dan 31.12.2015. godine u iznosu od 785,00 KM

Pogrešnim iskazivanjem novčanih sredstava, odnosno stanja na nepostojećim transakcijskim računima, stranka je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

- (2) Promet gotovine putem blagajne tri organizaciona dijela stranke, Centrale u Cazinu, Centrale u Tuzli i Općinskog odbora u Cazinu, nije vršen na propisani način, niti u skladu sa načelima blagajničkog poslovanja.
 - Polog gotovinskih novčanih sredstava u blagajnu Centrale stranke u Tuzli, Stranka demokratske aktivnosti je evidentirala kao prenos gotovine iz blagajne Centrale stranke u Cazinu i blagajne Općinskog odbora u Cazinu, iako su teritorijalno veoma udaljeni. U poslovnim knjigama i blagajničkim evidencijama stranka je evidentirala prenos gotovine 25.09.2015. godine u iznosu od 3.800,00 KM iz blagajne Centrale stranke u Cazinu u blagajnu Centrale stranke u Tuzli i prenos gotovine 23.11.2015. godine iz blagajne Općinskog odbora Cazin u blagajnu Centrale stranke Tuzla u iznosu od 1.000,00 KM.
 - Polog gotovinskih novčanih sredstava u blagajnu Centrale u Cazinu, Stranka demokratske aktivnosti je evidentirala kao prenos gotovine iz blagajne Općinskog odbora u Cazinu u iznosu od 13.300,00 KM

U skladu sa principima blagajničkog poslovanja i računovodstvenim propisima prenos gotovine u blagajnu se vrši podizanjem sredstva sa transakcijskog računa i to istog organizacionog dijela, što se u poslovnim knjigama evidentira kroz promet prelaznog računa novčanih sredstava, promet transakcijskog računa i promet blagajne.

- (3) Isplata sredstva na ime toplih obroka svih uposlenika u iznosu od 13.925,00 KM i prevoza na posao u iznosu 3.000,00 KM, evidentirana je kroz isplate iz blagajne Centrale u Cazinu zaključno sa devetim mjesecom, a od desetog mjeseca kroz isplate iz blagajne Centrale u Tuzli, iako su uposlenici u teritorijalno udaljenim organizacionim dijelovima stranke.
- (4) Stranka demokratske aktivnosti nije uspostavila tačne evidencije o troškovima zakupnine. Politička stranka je isplatila i u finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine za 2015. godinu u iznosu većem za 23.674,71 KM, u odnosu na ugovorenu cijenu zakupa. Istovremeno kod četiri organizaciona dijela je iskazala zakupninu u manjem iznosu za 2.094,80 KM.
 - Kod Kantonalnog odbor A-SDA Unsko-sanskog kantona stranka je iskazala trošak zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 30.600,00 KM, dok je prema zaključenom ugovoru o zakupu pomenuti trošak iznosio 12.000,00 KM.⁶
 - Kod Centrale stranke u Tuzli iskazani su troškovi zakupnine u iznosu od 20.809,11 KM, dok isti u skladu sa zaključenim ugovorima o zakupu iznosili 17.327,60 KM.

⁶ Referisano u nalazu pod a)

- Kod OO A-SDA Kakanj troškovi zakupnine su iskazani u većem iznosu za 540,00 KM i OO A-SDA Velika Kladuša u iznosu većem za 1.053,00 KM.
 - Trošak zakupnine za općinski prostor, koji je stranci uz naknadu dodijelila Općina Zenica⁷ i općinski prostor Općine Živinice⁸, koji uz naknadu koristi parlamentarna grupa A SDA, stranka nije iskazala finansijskom izvještaju. Pomenuti troškovi iznose 1.363,00 KM.
- (5) Kod Centrale A-SDA Tuzla nisu pravilno klasifikovani troškovi usluga u iznosu od 19.997,76 KM.
- Računovodstvene usluge pravnog lica „Finkom“ d.o.o. Tuzla u iznosu od 14.040,00 KM stranka je iskazala kao stručne usluge, bez navođenja u koju svrhu su iste obavljene.
 - Usluge lica ovlaštenog za podnošenje finansijskih izvještaja, u iznosu od 2.777,76 KM stranka je prijavila kao naknadu po ugovoru o djelu za stručne usluge, ne navodeći da je to usluga sastavljanja finansijskog izvještaja koji se podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH i komunikacija sa službom za reviziju.
 - Politička stranka je kod ovog organizacionog dijela prijavila troškove usluga istraživanja i razvoja u iznosu od 3.180,00 KM. Na osnovu računa Udruženja za poslovnu izvrsnost Tuzla, broj: 0615 od 14.03.2015. godine, kojim je političkoj stranci fakturisana kotizacija za obuku pet kantona: Srednjobosanskog kantona, Tuzlanskog kantona, Zeničko-dobojskog kantona, Unsko-sanskog kantona i Bosansko-podrinjskog kantona, a imajući u vidu činjenicu da je politička stranka u okviru svoje organizacione strukture navela samo dva kantonalna odbora stranke, Kantonalni odbor A-SDA Unsko-sanskog kantona i Kantonalni odbor A-SDA Zeničko-dobojskog kantona, nije moguće utvrditi ko je korisnik usluge, politička stranka ili navedeni kantoni, kao organi izvršne vlasti u Federaciji BiH. Nakon što je stranci dostavljen preliminarni izvještaj revizije sa navednim nalazom, stranka je dostavila Izvještaj o provedenoj obuci gradskih i općinskih organizacija A SDA u pet kantona navedenih na računu Udruženja za poslovnu izvrsnost Tuzla.
- (6) Stranka demokratske aktivnosti nije u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju iskazala stvarne obaveze prema dobavljačima. Politička stranka je iskazala obaveze u iznosu od 8.173,02 KM, kao dugovanje prema dobavljačima koje je umanjeno za preplaćeni iznos obaveza. Na osnovu podataka iz izvještaja stranke, obaveze prema dobavljačima na dan 31.12.2015. godine iznosile su 11.438,73 KM i veće su za 3.265,71 KM od onih koje je stranka iskazala.
- U poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju politička stranka je kod 19 dobavljača iskazala preplate, u ukupnom iznosu od 3.265,71 KM, na način što je ispred navedenog iznosa obaveze stavila znak minus, što je neprimjereno računovodstvenim načelima i principima knjigovodstva dobavljača.
Pogrešnim iskazivanjem obaveza, stranka je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.
Uvidom u strukturu dobavljača, kod kojih je stranka iskazala preplate, a među kojima su: BH Telecom, JP Elektro distribucija, JP Vodovod i JP Grijanje, utvrđeno je da nisu u pitanju preplaćene obaveze, niti uplaćeni avansi, već su to knjigovodstveni propusti, odnosno politička stranka nije evidentirala sve račune za usluge koje su stranci pružene od strane 19 dobavljača.
 - Da je stranka pravila knjigovodstvene propuste, ukazuje i činjenica da je u finansijskom izvještaju kod OO A-SDA Cazin iskazan trošak ostalih usluga u negativnom iznosu (minusu) od 1.542,87 KM, što bi značilo da je usluga ne samo izvršena besplatno, već je stranci i plaćeno što je primila uslugu.

⁷ U skladu sa Zaključkom gradonačelnika, zakup od 01.11.2015. iznosi 283,10 KM mjesečno. Stranka treba za 2015. godinu uplatiti 566,20 KM.

⁸ Zakupnina općinskog poslovnog prostora, površine 22,12 m², iznosi 66,4 KM mjesečno

5.2. PREPORUKE

Preporučuje se Stranci demokratske aktivnosti da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da finansijska sredstva obezbijedena za finansiranje stranke koristiti u skladu sa utvrđenim programom utroška sredstava,*
- *da u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju evidentira sve donacije, uključujući nenovčane,*
- *Da se dobrovoljnji prilozi u novcu uplaćuju na transakcijski račun centrale stranke,*
- *da se ne finansira iz izvora, koji su zabranjeni političkim strankama,*
- *da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima,*
- *da uspostavi tačne evidencije o prihodima, rahodima i obavezama stranke i*
- *da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka*

KOMENTAR

Stranka demokratske aktivnosti se u datom roku očitovala na Preliminarni izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2015. godinu. U svom očitovanju stranka osporava nalaze revizije da je ostvarila nenovčane donacije, odnosno da je koristila poslovne prostore u Bosanskoj Krupi i Ključu, da prostor u Živinicama koristi Klub vijećnika, a ne politička stranka. Također, pisala je obrazloženja u vezi blagajničkog poslovanja protivnom blagajničkim načelima, obrazloženja u vezi neprecizne klasifikacije troškova i propusta u knjigovodstvenim evidencijama.

Obzirom da je stranka ostvarila i u finansijskom izvještaju iskazala troškove koji nastaju isključivo korištenjem poslovnih prostora (troškove električne energije, grijanja i sl.), te da je klub vijećnika klub stranke A SDA, njene primjedbe su neosnovane.

Neosnovane i neargumentovane primjedbe stranke Služba za reviziju nije uvažila, niti korigovala nalaze revizije, osim i dijelu nalaza u vezi usluga Udruženja za poslovnu izvrsnost Tuzla i lica ovlaštenog za njegovo zastupanje, o čemu je stranka dostavila dodatne dokaze.

Pomoćnik revizora

Mr.sc. Goran Cicović

Šef Službe za reviziju, revizor

Mr. sc. Hasida Gušić